

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В. Геруш
“ 19 ” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 3

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра медицини катастроф та військової медицини
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри
„15” червня 20 20 року (протокол № 20)

Завідувач кафедри _____ І.Г. Бірюк
(підпис)

Схвалено предметною методичною комісією
„17” червня 20 20 року (протокол № 7).

Голова предметної методичної
комісії _____ І.Г. Бірюк
(підпис)

Чернівці – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ **ВИЩИЙ**
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В. Геруш
“ ____ ” _____ 2020 р.

ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«ЕКСТРЕМАЛЬНА МЕДИЦИНА»

Галузь знань 22 Охорона здоров'я
(код і назва галузі знань)

Спеціальність 226 Фармація, промислова фармація
(код і назва спеціальності)

Освітній ступінь магістр
(магістр, бакалавр, молодший бакалавр)

Курс навчання 3

Форма навчання денна
(денна, заочна, дистанційна)

Кафедра медицини катастроф та військової медицини
(назва кафедри)

Схвалено на методичній нараді кафедри _____
„__” червня 20__ року (протокол №__).

Завідувач кафедри _____ І.Г. Бірюк
(підпис)

Схвалено предметною методичною комісією _____
„__” червня 20__ року (протокол №__).

Голова предметної методичної
комісії _____ І.Г. Бірюк
(підпис)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	медицини катастроф та військової медицини
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	Бірюк Ігор Григорович – завідувач кафедри, кандидат медичних наук, доцент biryuk.igor@bsmu.edu.ua Логуш Леся Геннадіївна – асистент кафедри, кандидат педагогічних наук, logush.lesia@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/meditsini-katastrof-ta-viyskovoyi-meditsini
Веб-сайт кафедри	http://mkvm.bsmu.edu.ua/
E-mail	medicine_katastrof@bsmu.edu.ua
Адреса	м. Чернівці, вул. О.Гузар,
Контактний телефон	2 +38 (0372) 53-62-37

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Лекції	10
Практичні заняття	30
Самостійна робота	50
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ)

Екстремальна медицина – наука, яка вивчає теоретичну і практичну підготовку студентів до організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій, підготовку для роботи у системі охорони здоров'я на різних рівнях управління, в тому числі формуваннях і закладах служби медицини катастроф та медичної служби ДСНС.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vidnu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);

- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukcziya-shhodo-ocziyuvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);

- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);

- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);

- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);

- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
психологія	медичний менеджмент та маркетинг
гуманітарне право та законодавство,	лікарська токсикологія
перша домедична допомога	фармакотерапія з фармакокінетикою
патологічна фізіологія	лікарська токсикологія

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

6.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студента теоретичних і практичних знань, необхідних майбутньому фахівцю визначати основні принципи оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях, оволодіти навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим.

6.2. Завдання: опанувати основи функціонування ЄДС ЦЗ, як системи запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу;

- визначити основні принципи оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру;
- засвоїти характеристику заходів з організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА

ДИСЦИПЛІНА:

7.1. інтегральні: Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та критично осмислювати й вирішувати практичні проблеми у професійній фармацевтичній та/або дослідницько-інноваційній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та їх обґрунтованість до фахової та нефахової аудиторії.

7.2. загальні:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, вчитися і бути сучасно навченим.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

7.3. спеціальні (фахові, предметні):

ФК 1. Здатність використовувати у професійної діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик

ФК 19. Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях

ФК 21. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань внутрішніх органів, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати: медико-санітарну обстановку в осередках надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу;

– способи і засоби захисту населення від вражаючих факторів, що приводять до виникнення надзвичайних ситуацій, в тому числі при застосуванні сучасних видів озброєння;

– структуру і організацію Державної служби медицини катастроф України і управління нею відповідно до режиму готовності;

– організацію і управління діями медичних формувань і закладів при ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу;

– призначення і порядок роботи з приладами радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного контролю;

– основи організації планування медичного забезпечення ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та матеріального забезпечення цих заходів;

– основні законодавчі акти, що регламентують організацію і функціонування систем ЄДСЦЗ та Державної служби медицини катастроф.

8.2. Уміти: класифікувати надзвичайні ситуації;

- користуватися дозиметричними приладами, приладами радіаційної та хімічної розвідки;

- користуватися протигазами, ЗЗК та Л-1;

- використовувати засоби екстреної і специфічної профілактики; -

проводити санітарно-гігієнічні заходи; - організувати надання

домедичної допомоги постраждалим;

- проводити оцінку стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах;

- надавати медичну допомогу постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах;

- проводити медичне сортування при надзвичайних ситуаціях мирного часу та в бойових умовах;

– проводити медичну евакуацію потерпілих при надзвичайних ситуаціях мирного часу та поранених, хворих, уражених в бойових умовах оцінити медико-санітарну обстановку в осередку надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру;

8.3. Демонструвати:

ПРЗ 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРЗ 4. Використовувати результати самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел для рішення типових завдань професійної діяльності.

ПРЗ 6. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРЗ 9. Здійснювати професійну діяльність використовуючи інформаційні технології, «Інформаційні бази даних», системи навігації, Internet-ресурси, програмні засоби та інші інформаційно-комунікаційні технології.

ПРЗ 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРЗ 11. Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

ПРФ 1. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ПРФ 19. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

ПРФ 21. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних захворювань

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС) – 1 модуль, який складається з двох змістових модулів.

Змістовий модуль 1.

Цивільний захист як система запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

Тема 1. Організація захисту населення і території за умов надзвичайних ситуацій.

Основні положення міжнародного гуманітарного права. Єдина державна система цивільного захисту населення і території від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Мета, завдання і принципи цивільного захисту населення і території. Завдання і режими діяльності системи цивільного захисту. Основні заходи захисту населення і територій.

Тема 2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного і соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.

Класифікація надзвичайних ситуацій. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.

Тема 3. Аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.

Причини та медико-санітарні наслідки аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Оцінка радіаційної обстановки в осередку надзвичайної ситуації. Прилади радіаційної розвідки. Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту. Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту.

Тема 4. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.

Класифікація хімічно небезпечних об'єктів. Причини та медико-санітарні наслідки аварій на хімічно небезпечних об'єктах. Оцінка хімічної обстановки в осередку надзвичайної ситуації. Прилади хімічної розвідки.

Тема 5. Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях. Мета, завдання першої медичної допомоги. Зупинка зовнішньої кровотечі. Серцево-легенева реанімація. Протишокові заходи. Транспортна іммобілізація. Особливості надання першої медичної допомоги при різних видах уражень.

Змістовий модуль 2

Організація медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій

Тема 6. Правові основи Державної служби медицини катастроф (ДСМК).

Нормативно-правові акти, що визначають організацію та діяльність ДСМК. Організація ДСМК. Сили та заклади ДСМК. Взаємодія ДСМК з іншими аварійно-рятувальними службами. Особливості організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій в країнах світу.

Тема 7. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Перша лікарська допомога, її зміст та обсяги. Етапи медичної евакуації ДСМК, їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

Тема 8. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.

Мета і завдання санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Поняття карантину та обсервації. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення в осередках надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Організація роботи інфекційного стаціонару в осередках особливо небезпечних інфекцій.

Тема 9. Інформаційне забезпечення, планування роботи і медичне постачання формувань і закладів ДСМК.

Організація подачі інформації про надзвичайні ситуації у функціональній підсистемі Міністерства охорони здоров'я України у межах Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій. Планування заходів медичного забезпечення населення при надзвичайних ситуаціях. Структура плану та зміст його розділів. Організація медичного постачання формувань і закладів ДСМК.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Всього	Лекційні заняття	Практичні заняття	СРС
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Цивільний захист як система запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій				
1. Організація захисту населення і території за умов надзвичайних ситуацій.	8		2	6
2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	10	2	2	6
3. Аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	9	1	2	6
4. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	9	1	2	6
5. Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.	12	2	2	8
Змістовий модуль 2. Організація медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.				
6. Правові основи Державної служби медицини катастроф	8		2	6

(ДСМК).				
7. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	8		2	6
8. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	8	2	2	6
9. Інформаційне забезпечення, планування роботи та медичне постачання формувань і закладів ДСМК.	10	2	2	6
Підсумковий контроль засвоєння модулю “Екстремальна медицина”.	6		2	4
Разом годин	90	10	2060	

Аудиторна робота – 33,3%, СРС – 66,7%

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема	Лекційні заняття
1. Організація захисту населення і території за умов надзвичайних ситуацій.	
2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	2
3. Аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	1
4. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	1
5. Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.	2
6. Правові основи Державної служби медицини катастроф (ДСМК).	
7. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	
8. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	2
9. Інформаційне забезпечення, планування роботи та медичне постачання формувань і закладів ДСМК.	2
Разом годин	10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема	Практичні заняття
1. Організація захисту населення і території за умов надзвичайних ситуацій.	2
2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	2
3. Аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	2
4. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	2
5. Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.	2
6. Правові основи Державної служби медицини катастроф (ДСМК).	2
7. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	2
8. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	2
9. Інформаційне забезпечення, планування роботи та медичне постачання формувань і закладів ДСМК.	2
Підсумковий контроль засвоєння модулю “Екстремальна медицина”.	2
Разом годин	20

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема	СРС
1. Організація захисту населення і території за умов надзвичайних ситуацій.	6
2. Надзвичайні ситуації природного, техногенного та соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	6
3. Аварії на радіаційно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	6
4. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	6
5. Перша медична допомога постраждалим при надзвичайних ситуаціях.	8
6. Правові основи Державної служби медицини катастроф (ДСМК).	6
7. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	6
8. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	6
9. Інформаційне забезпечення, планування роботи та медичне постачання формувань і закладів ДСМК.	6
Підсумковий контроль засвоєння модулю “Екстремальна медицина”.	4
Разом годин	60

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ

ЗАВДАНЬ не передбачено

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Евакуація та розосередження. Визначення понять.
2. Евакуація населення. Порядок проведення.
3. Евакуація та розосередження Організація медичного забезпечення населення..
4. Евакуація населення. Завдання персоналу тимчасових медичних пунктів.
5. Медична служба Цивільної оборони. Основні завдання в особливий період.
6. Надзвичайна ситуація. Визначення поняття, в т.ч. для системи охорони здоров'я.
7. Аварія та катастрофа. Визначення понять.
8. Надзвичайні ситуації. Класифікація за причинами виникнення.
9. Надзвичайні ситуації. Класифікація за рівнями реагування.
10. Надзвичайні ситуації. Періоди ліквідації медико-санітарних наслідків.
11. Аварії на АЕС. Види.
12. Аварії на АЕС. Оцінка небезпеки за шкалою МАГАТЕ.
13. Аварії на АЕС. Медико-санітарні наслідки.
14. Аварії на АЕС. Можливі види уражень.
15. Аварії на АЕС. Принципи обмеження радіаційного впливу на людей.
16. Радіаційна обстановка. Методи оцінки.
17. Радіаційна обстановка. Висновки з оцінки методом прогнозування.
18. Радіаційна розвідка. Засоби проведення.
19. Дозиметричний контроль. Способи та засоби проведення.
20. Хімічно небезпечні об'єкти .Визначення та групи.
21. Хімічно небезпечні об'єкти. Класифікація за ступенем хімічної небезпеки.
22. Сильнодіючі отруйні речовини (СДОР). Класифікація за клінічним проявом отруєння.
23. Сильнодіючі отруйні речовини Види осередків ураження.
24. Сильнодіючі отруйні речовини. Характеристика осередків ураження швидкодіючими СДОР.
25. Сильнодіючі отруйні речовини. Характеристика осередків ураження СДОР сповільненої дії.
26. Сильнодіючі отруйні речовини. Принципи надання невідкладної медичної допомоги при отруєннях.

27. Сильнодіючі отруйні речовини. Фази надання медичної допомоги.
28. Радіаційно і хімічно небезпечні об'єкти. Основні заходи захисту населення при аваріях.
29. Хімічна обстановка. Визначення поняття та методи оцінки.
30. Хімічна обстановка. Вихідні дані для проведення оцінки методом прогнозування.
31. Хімічна обстановка. Висновки з оцінки методом прогнозування.
32. Пості хімічного спостереження. Основні завдання.
33. Хімічна розвідка. Технічні засоби проведення.
34. Транспортні катастрофи. Класифікація та причини виникнення.
35. Транспортні катастрофи. Алгоритм огляду та надання медичної допомоги постраждалим (АВС).
36. Транспортні катастрофи. Алгоритм роботи лікаря бригади швидкої медичної допомоги, що прибуває першою на місце автокатастрофи.
37. Транспортні катастрофи. Структура санітарних втрат.
38. Надзвичайні ситуації природного характеру. Класифікація.
39. Землетруси. Класифікація за міжнародною шкалою Ріхтера.
40. Землетруси. Медико-санітарні наслідки.
41. Селі, зсуви та просідання ґрунту. Медико-санітарні наслідки.
42. Природні пожежі. Класифікація та медико-санітарні наслідки.
43. Повені. Класифікація та медико-санітарні наслідки.
44. Перша медична допомога. Мета і зміст заходів.
45. Перша медична допомога. Способи зупинки зовнішньої кровотечі.
46. Пакет перев'язувальний індивідуальний (ППІ). Правила використання.
47. Перша медична допомога. Імобілізація кінцівок при переломах кісток
48. Перша медична допомога. Серцево-легенева реанімація.
49. Аптечка індивідуальна (АІ-2). Склад і призначення.
50. Аптечка індивідуальна (АІ-2). Правила користування.
51. Державної служби медицини катастроф". Основні положення .
52. Державна служба медицини катастроф (ДСМК). Визначення та основні завдання.
53. Державна служба медицини катастроф Організаційна структура .
54. Державна служба медицини катастроф. Координаційні комісії , поняття та основні завдання.
55. Державна служба медицини катастроф. Медичні формування.
56. Державна служба медицини катастроф. Медичні заклади.
57. Державна служба медицини катастроф. Медичні бригади постійної готовності першої черги, їх склад та призначення.
58. Державна служба медицини катастроф. Спеціалізовані бригади постійної готовності другої черги, їх склад та призначення.
59. Державна служба медицини катастроф. Лікарсько-сестринські бригади, їх склад та призначення.
60. Організація ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій в країнах світу.
61. Лікувально-евакуаційне забезпечення у системі ДСМК. Визначення поняття та мета.
62. Лікувально-евакуаційне забезпечення у системі ДСМК. Завдання.
63. Етап медичної евакуації, визначення поняття та завдання.
64. Перший етап медичної евакуації. Функціональні підрозділи мобільних і стаціонарних лікувальних закладів.
65. Види медичної допомоги у системі ДСМК. Поняття .
66. Обсяг медичної допомоги. Поняття та фактори, що впливають на його визначення.
67. Медична евакуація. Поняття та види. .
68. Медична евакуація. Особливості організації при надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру.
69. Медичне забезпечення дитячого населення за умов надзвичайних ситуацій.
70. Перша лікарська допомога. Мета, основні завдання.
71. Перша лікарська допомога. Заходи.

72. Кваліфікована медична допомога, мета й завдання.
73. Спеціалізована медична допомога, мета й завдання.
74. Аварії на АЕС. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
75. Аварії на хімічно небезпечних об'єктах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
76. Автотранспортні катастрофи Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
77. Авіаційні катастрофи. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
78. Катастрофи на водному транспорті Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
79. Аварії на шахтах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення .
80. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Фактори, що впливають на її формування.
81. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Організація санітарно-гігієнічних заходів.
82. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Протиепідемічні заходи.
83. Група епідеміологічної розвідки. Склад та завдання.
84. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Критерії оцінки.
85. Карантин. Визначення. Зміст заходів.
86. Обсервація. Визначення. Зміст заходів..
87. Надзвичайна протиепідемічна комісія, склад та основні завдання.
88. Інфекційний стаціонар в осередку особливо небезпечних інфекцій. Організація роботи .
89. Інфекційний стаціонар в осередку особливо небезпечних інфекцій Функціональні підрозділи.
90. Протичумний костюм, призначення.
91. Протичумний костюм , типи та склад.
92. Протичумний костюм. Порядок користування.
93. Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайних ситуацій (УІАС НС), мета створення та основні завдання.
94. Планування медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації, мета й організація.
95. Планування медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації. Завдання на планування, його зміст.
96. План медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації. Основні розділи.
97. Територіальний центр екстреної медичної допомоги. Призначення та участь в плануванні медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації.
98. Територіальний центр екстреної медичної допомоги. Завдання за періодами готовності Єдиної державної системи запобігання та реагування на надзвичайні ситуації та цивільного захисту населення і територій.
99. Медичне постачання в системі ДСМК. Визначення поняття та складові.
100. Медичні засоби, що використовуються населенням при надзвичайних ситуаціях. Класифікація.
101. Майно, що використовується для медичного постачання формувань і закладів ДСМК. Класифікація.
102. Медичне майно. Визначення поняття та класифікація.
103. Медичне майно ДСМК, вимоги до нього.
104. Медичне майно. Забезпечення автономного функціонування формувань та закладів ДСМК.
105. Спеціальне майно. Визначення поняття та склад.
106. Санітарно-господарське майно. Визначення поняття та склад
107. Резерви майна ДСМК, види та порядок формування.
108. Відомчий оперативний резерв майна ДСМК. Організація та управління.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Використовувати засоби індивідуального захисту.
2. Визначати життєві показники за алгоритмом САВС
3. Оцінювати стан потерпілого за життєвими ознаками;
4. Накладати джгут для зупинки кровотечі;
5. Видаляти сторонні предмети при обструкції дихальних шляхів;
6. Виконати прості прийоми забезпечення прохідності верхніх дихальних шляхів;
7. Виконати штучне дихання;
8. Визначати симптоми респіраторної та серцевої зупинки;
9. Накладати здавлюючу пов'язку на рану, яка кровоточить;
10. Імобілізувати хребет та шию у разі їх пошкодження;
11. Накладати імпровізовані транспортні шини при переломах кінцівок;
12. Надати домедичну допомогу при термічних і хімічних опіках;
13. Надати домедичну допомогу при укусах отруйних комах та плазунів;
14. Розрахувати потребу антибіотиків, крові та кровозамінних препаратів при умові, що санітарні втрати складуть 400 чоловік
15. Переміщувати пораненого на полі бою з використанням підручних засобів.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Модульний контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Семестр закінчується підсумковим модульним контролем.

Початковий контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку знань теоретичного та практичного матеріалу, який вивчався на попередніх курсах, що проводиться методом фронтального усного опитування, або написання контрольних робіт, для чого використовуються питання для контрольних робіт.

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає перевірку знань теоретичного матеріалу та контроль оволодіння практичними навичками, які передбачені методичними розробками занять з відповідних тем. Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного фронтального опитування, вирішування тестових завдань різного ступеня важкості, розв'язування типових та нетипових ситуаційних задач, а також під час перевірки правильності виконання лабораторно-дослідницьких завдань.

Проміжний контроль знань студентів проводиться під час проведення підсумкових контрольних робіт під час останнього заняття змістовного модуля.

Підсумковий контроль знань студентів здійснюється на останньому практичному занятті після завершення модуля у формі підсумкового модульного контролю. У студентів з'ясовують знання теоретичного матеріалу (згідно переліку питань). Поряд з цим студенти виконують практичну роботу, що додається до білета та розв'язують ситуаційні завдання, що також враховується при оцінюванні їх знань.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється після завершення вивчення усіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Студенту, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент під час складання підсумкового модульного контролю, становить 80.

Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) проводиться з метою оцінки результатів навчання за модуль. ПМК модулю «Екстремальна медицина» проводиться в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою і в терміни, встановлені навчальним планом. ПМК здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модулю на останньому контрольному занятті.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форма проведення ПМК стандартизована і включає контроль теоретичної і практичної підготовки.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму даного модулю та отримали за поточну успішність не менше 72 балів.

Підсумковий модульний контроль з проводиться методом тестового контролю і вирішення практичних та ситуаційних завдань. Студентам пропонується 18 варіантів тестових завдань по 112 питань в кожному.

Критерій оцінювання теоретичної підготовки студентів наступні:

- на оцінку „5” - допускається до 10 помилок, що складає 91% правильних відповідей (32 бали);

- на оцінку „4” - допускається до 21 помилки, що складає 81% правильних відповідей (28 балів);

- на оцінку „3” - допускається до 35 помилок, що складає 69% правильних відповідей (24 бали);

- на оцінку „2” - більше 35 помилок, що складає 0 балів.

За теоретичну підготовку по результатам тестового контролю студент повинен набрати не менше 24 бали.

Оцінювання практичної підготовки проводиться наступним чином:

- Оцінка „5”- 48 балів;

- Оцінка „4”- 37 балів;

- Оцінка „3”- 26 балів.

Перерахунок оцінки за багатобальною шкалою здійснюється, виходячи із загальної кількості тем практичних занять у модулі

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Під час оцінювання засвоєння кожної теми студенту виставляються оцінки за 4 - бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної навчальної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Студент повинен отримати оцінку з кожної теми. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем.

Вага кожної теми в межах одного модуля є однаковою. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну діяльність під час вивченні навчальної дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем, які оцінюються, але не більше 120 балів.

**Розподіл балів за поточну діяльність
дисципліни „Екстремальна медицина”**

годин/кількість кількість навчальних Номер модуля кредитів ECTS	Кількість навчальних годин	Кількість балів якомога всього	Конвертація у бали традиційних оцінок				кількість на Мінімаль	
			Традиційні оцінки					
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90/3,0	2	8	15	12	9	0	-	72

Мінімальна кількість балів для студентів денної форми навчання, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом укладання кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кожному занятті: 72=8 x 9.

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Базова

1. Організація медичного забезпечення військ. Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.
2. Військово-медична підготовка. / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
3. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. Кочіна.- К: “ Здоров’я” - 2001- 290 с.
4. Цивільний захист. Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації/ За редакцією П.В. Олійник-В. К: «Нова Книга»-2013.-326с.
5. Медицина надзвичайних ситуацій. Підруч. для студ. вищ. мед. навчальних закладів IV рівня акредитації/ За редакцією В.В. Чаплик-В. К: «Нова Книга»-2012.-350с.

19.2. Допоміжна

1. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010.- 384 с.
2. Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. Цивільна безпека: Навч. посібник.– К: Центр учбової літератури, 2008.– 158 с.
3. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист: Навч. Посібн./За наук.ред. Запорожця О.І., -К.: АМУ, 2008, -250с.
4. Планування медичного забезпечення населення адміністративної території при надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації/Під ред. ВолошинаВ.О. -Київ, 2000, - 102с.
5. Основи медицини катастроф/ під редакцією Бондаренко Н.І., Ковалева Е.З. – Донецьк: “Кассіопея”, 1998, - 366 сМіжнародне гуманітарне право / Під ред. Базова В.П. – К., “Варта” – 2000 – 176 с.
6. Гридасов В.І., Ковальов В.М., Катрис М.В. та ін. Медицина катастроф / Підручник – Харків.: “Золоті сторінки”. – 2002. –280 с.
7. Воробйов О.О., Кардаш В.Е. Медицина катастроф / Навчальний посібник. – Чернівці. – 2000. – 152 с.
8. Організація роботи інформаційно-аналітичної системи МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій (Практичний посібник) / МОЗ України, Український НПЦ екстреної медичної допомоги та медицини катастроф / За ред. проф.. Волошина В.О. – 2000, - 96 с.
9. Епідеміологія надзвичайних станів (з військовою епідеміологією) / Під. ред. Гоца Ю.Д. – К.: - 2001. – С. 21-44.

19.3. Законодавчі та нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р.- К.: Преса України. - 1997.-С.80.
2. Кодекс цивільного захисту України (від 02.10.2012р. №5403-VI).
3. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
4. Закон України “Про Збройні Сили України”, 2000 р.
5. Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”, 2006 р.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №253 „Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб“
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001р. №827 «Про затвердження Положення про Державну службу медицини катастроф».
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. №368 „Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями“.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014р. № 11 «Положення про єдину державну систему цивільного захисту»
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002р. №1200 «Про затвердження Порядку забезпечення населення і особового складу невоєнізованих формувань засобами радіаційного та хімічного захисту».

19.4. Інформаційні ресурси

1. www.moodle.bsmu.edu.ua – сервер дистанційного навчання
2. www.moz.gov.ua. - сайт МОЗ України
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
4. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
5. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. Бірюк Ігор Григорович - завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини, доцент, к.мед.н;
2. Логуш Леся Геннадіївна - асистент кафедри медицини катастроф та військової медицини, к.пед.н.